

Kurkijokelainen

Kurkijokelaisen, hiitolaisen ja karjalaisen hengen vaali ja ajankohtaisten kysymysten selvittäjä

Nro 13 • Perjantaina 1. huhtikuuta 2005

56. VUOSIKERTA

lirtonumerohinta 1 €

Vaienneet temppelit ja hiljentyneet kirkkokummut

Lähde: Paavo Koposen Karjalan kirkkokummut

Kalastajien, hylkeenpyytäjien ja merenkävijöiden Tytärsaari oli luovutettu Karjalan kunnista asukasmäärältään pienin. Vuonna 1939 siellä asui vajaa 500 henkeä. Heidän 8,3-neliökilometrisellä saarella oli yksi kylä, joka oli etelärannalla, aallomurtajan suojaaman sataman lähetyvillä.

Yksinäinen saari itsenäistyi kunnallisesti ja seurakunnallisesti vuonna 1899. Siihen asti se kuului Suursaareen, joka on siitä 18,5 kilometrin päässä poh-

Tytärsaari

joisluoteessa. Tytärsaari sijaitsee pakkoluovutetuista saaristamme kauimpana Suomen mantereesta, sillä sieltä on Kotkaan matkaa 75 kilometriä. Seurakunnallisen itsenäistymisen merkiksi Tytärsaari sai papin, joka oli myös kansakoulun opettaja. Saarella ei

ollut lääkäriä eikä apteekkia.

Tytärsaaren seurakunnalla oli kylän laidassa pieni kirkko sekä kaksi pientä hautausmaata. Vanhempi hautausmaasta oli kirkon vieressä ja uusi parinsadan metrin päässä.

Tytärsaaren viimeinen kirkko on rakennettu 1700-luvun alussa ja kunnostettu vuonna 1772 siihen asuun, jossa saarelaiset sen jättivät. Se rakennettiin saaren rantaan ajautuneista hyvin jyrkeistä tukeista, jotka omistaja lahjoitti. Kirkon suunnittelijasta tai rakentajasta ei ole säilynyt tietoja.

Majakkamainen kirkon torni

Vieläkin paikallaan kyyhöttävä kirkko on malliltaan pitkäkirkko, jonka pääsisäänkäynnin päällä on kellotorni ja vastakkaisessa päässä kuorin takana pieni sakaristo. Valkoiseksi maalattu pystylaudituksen suojaamia ulkoseiniä jäsentävät kolme pieniin ruutuihin jaettua ikkunaa ja niiden väliset tukipilasterit. Lautaisen satulakaton päälle naulattiin pärekate.

Torni on matalahko kahdeksankulmainen rakenne, jonka huipussa oli aikoinaan tuuliviiri. Muodoltaan se on muuten outo, mutta saarelle sopivasti majakka-

Tytärsaaren 1700-luvulla rakennettu kirkko. Sen suunnittelijasta ei ole tietoa, ehkä saarelaiset ovat itse sen suunnitelleet ilman piirustuksia sellaiseksi kuin tarve saneli.

mainen. Kellohuoneen ääniaukot ovat pienet, koristeltujen luukkujen peittämät. Tornissa oli kaksi kelloa, toinen 1600-, toinen 1700-luvulta.

Kunnossa ollessaan kirkkosali oli sisustukseltaan hyvin yksinkertainen. Seurakuntalaiset istuivat paikoillaan permannon numeroituilla penkeillä, lehtereitä kirkossa ei ollut. Sisäseinien hirret olivat kirveen jäljiltä. Sisäkatteena oli laudoitettu holvi.

Alttariseinänä oli ylälaudastaan koristeellisesti leikattu valkoinen laudoitus, jonka molemmilla reunoil-

Sivuillamme TÄNÄÄN

Kerttu Kylliäinen 80 v.	3
Elisenvaaran marttakerho	4
Satakunnan piirin kokous	5
Kalakurjet Laatokalla	6
Pilkantekoa historiasta	7
Hiitolaiset pilkillä	8

la oli pylväsparit. Alttarin molemmin puolin oli Kristusta ristillä esittävät maalaukset, joista vanhemman sanottiin olevan vuodelta 1772.

Saarnatuolin lisäksi oli kirkkosalista katsoen oikealla lukkarin tuoli, josta käsin lukkari johti veisuuta, sillä kirkosta puuttuivat urut. Kirkon esineistö evakuoitiin pääosin Kotkaan, kellot Loviisaan.

Tytärsaaren asukkaat evakuoitiin marraskuussa 1939, ja sen jälkeen he ovat päässeet käymään kotisaarellaan vain pari kertaa, vuosina 1991 ja 1992. Heidän kirkkonsa jäi ehyenä paikalleen, eivätkä taistelutkaan ole yli 200-vuotiaasta rakennusta tuhonneet, vaan hoitamattomuus. Venäläiset ovat tietävästi käyttäneet kirkkoa varastona ja tallina. Vuonna 1991 kirkon nähneet tytärsaarelaiset totesivat sen auttamattomasti korjauskelvottomaksi. Altтари, muu sisustus ja lattia oli purettu. Saaren majakanvartijat pitivät tuolloin kirkon ehyttä osaa rehu- ja eläinsuojana.

Hautausmaat

Seurakunnan hautausmaana käytettiin aikaisemmin kirkon piha-aluetta. Siellä oli vielä 1930-luvulla joitakin puuristejä leposijoista kertomassa. Uuden

hautausmaansa seurakunta perusti vuonna 1893 noin 300 metrin päähän kirkon koillispuolelle metsän reunaan. Saarelaiset rakensivat talkootyönä sen ympärille kiviaidan. Saarelaiset pystyttivät omaistensa haudoille tavallisesti puuristejä, viime aikoina myös rautaristejä ja kivisiä muistomerkkejä. Hautojen kunnossapidosta huolehtivat tavallisesti omaiset ja saaren Marttayhdistys.

Vuonna 1991 Tytärsaaren hautausmaa oli korkean ruohon peittämä ja metsitynnyt. Lyhyen käynnin aikana saaren entiset asukkaat etsivät omaistensa hautoja. Siellä oli muutamia puisia ristejä pystyssä ja hautakiviä maahan kaadettuina. Aikaa oli vain hie- man kohentaa löytynyttä hautakumpua ja asettaa sil- le kukkasia.

Seuraavanakaan kesänä ei ollut aikaa hautojen kunnostamiseen. Sen jälkeen (ainakaan kesään 1999 mennessä) Tytärsaareen ei ole saanut mennä. Saarelaiden mielessä on kuitenkin, että kun sinne päästään, tutkitaan mahdollisuutta kunnostaa vaikkapa vain osa hautausmaasta. Tytärsaari-seura haluaisi myös pystyttää muistolaatan kertomaan hautausmaasta ja entisistä saarelaisista sukulpolvista.

Tytärsaarelaisen vuonna 1937 kuolleen Sanelma Kurjen hauta vanhoine risteineen on säilynyt.

Kirkon jyrkät piirteet ovat nähtävissä vielä 1990-luvullakin, vaikka kirkko onkin jo turmelunut.

1.4.2005

Aprillipäivä

Joskus tuntuu, että koko elämä on aprillia. Asiat etenevät eri tavalla, kuin olisi toivonut eikä millään tahdo uskoa, että on itse aiheuttanut tahatonta harmia tai jopa vahinkoa. Niin kävi edellisviikolla, kun lähettelin täältä (vihdoin viimein) lehtemme tilauslaskuja. Laskun saapuessa maksajalle oli eräpäivään aikaa vain muutama päivä, joillekin ei edes sitä, mistä aiheutui laskun saajien keskuudessa epätietoisuutta ja ärtymystä. Sehän ei tietenkään ollut tarkoitus. Virhe oli minun, mutta kun sen huomasi, olivat laskut jo matkalla, eikä siinä vaiheessa ollut enää mitään tehtävissä. Nyt voin vain pyytää anteeksi teiltä kaikilta ajattele mattomuuttani ja huolimattomuuttani.

Tuo edellinen ei ollut aprillia, vaikka tänään onkin aprillipäivä. Kirjailija Mark Twain on sanonut joskus viisaasti, että huhtikuun ensimmäinen päivä on se päivä, jolloin meitä muistutetaan siitä, millaisia me olemme vuoden jokaisena muuna 364 päivänä. Onkin mukava jäädä pohtimaan, millainen kohan sitä oikein on.

Aprillipäivän vietto on saanut alkunsa vuonna 1564. Silloin Ranska otti käyttöönsä Kaarle IX:n uudistaman kalenterin. Tässä kalenterissa uusi vuosi siirtyi huhtikuun ensimmäisestä päivästä tammikuun ensimmäiseen päivään. Kaikki eivät tietenkään olleet uudistukseen tyytyväisiä. Myöhemmin niitä, jotka jatkoivat uudenvuoden juhlimista huhtikuun ensimmäisenä päivänä, alettiin kutsua aprillinarreiksi.

Huhtikuu on ranskaksi muistaakseeni Avril, mutta ainakin englanninkielellä April, mistä aprillipäivän nimi tulee. Keski-Euroopassa aprillipilaan langennutta ihmistä kutsutaan aprillinarriksi, aprillikalaksi tai aprillikäeksi. Meillä ei taida olla omaa nimitystä narratuksi tulleele. Me käskemme vain juoda kuravettä päälle. Voisimmehan tietenkin ruveta kutsumaan häntä, jota saamme juoksutetuksi, vaikkapa aprillikurjeksi.

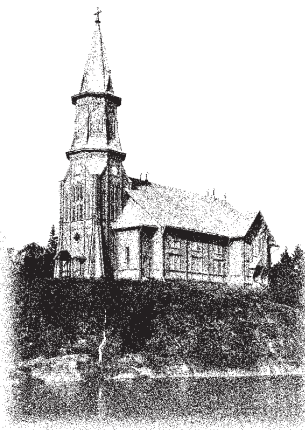
Oikein mukavaa aprillipäivää. Olkaahan tarkkoina koko päivän ajan. Sitä ei tiedä, miten ja missä jou tuu jujutetuksi.

Raija Hjelm

”Aprillia, aprillia,
syö silliä,
juo kuravettä päälle!”

Hartaus sunnuntaiksi 3.4.
1. sunnuntai pääsiäisestä

Samassa huoneessa

Pidin takavuosina rippikoulua erään hyvin säyseän ja hyväkäyttöisen papin kanssa. Opetuksen tueksi oli ilmestynyt uutta virikemateriaalia, ja hyvin innokkaina olimme suunnitelleen uusia oppimiskokonaisuuksia muiden työntekijöiden ja isosten kanssa. Leirijakson viimeisenä päivänä eräs pojista tiedusteli ohimennen, kuka heidän ryhmänsä konfirmoisi. Kerroin hänelle, että juuri me, rippikoulua pitäneet työntekijät, olisimme konfirmaatiossa. Silloin poika katsoi meihin rippikoulun opettajiin hämmästyksestä laajennein silmin ja huudahti: “Mitä! Oonko mä ollu viikon samassa tilassa ja samoissa huoneissa PAPPIEN kanssa!”

Tilanteessa oli yhtäaikaaisesti komiikkaa, hämmennystä ja oivallusta. Poika kertoi myöhemmin vasta tuolloin ymmärtäneensä, että rippikoulua pitävät ovat kirkon työntekijöitä. Hän ihmetteli sitä, että olimme niin tavallisia: ei jatkuvaa rukouksen muminaa, ei erikoisia, kaapumaisia vaatteita, ei jatkuvaa uhkailua.

Pojan ennakkoluuloinen ajatusmalli ei liene vieras. Kuinka upeaa onkaan seistä kirkastusvuorella kokemassa ja näkemässä! Kuinka hienoa on kuulua voittajan saattueeseen! Kuinka helppoa onkaan harjoittaa anteeksiantamusta etäältä ja kaukaa! Kuinka itsestään selvää on kiivailla Jumalan puolesta ja halveksua muiden syntisten elämää! Mutta... kuinka helppoa on elää arjessa Ylösnousseen todistajana! Tavallisena. Ihmisenä. Ristin miehen seuraajana.

Aina ei usko näy eikä loista - ei, vaikka luulemmekin niin. Toisinaan taas joku aivan arkinen ele tai teko osoittautuukin suureksi lähimmäisenrakkauden ilmaukseksi, jolloin voimme olla enkelinä toisillemme. Kristinuskon yllätyksellisyys korostaa pienen suuruutta, mahdottoman muuttumista mahdolliseksi. Tappioon kätkeytyy voitto.

Pääsiäisen jälkeinen aika rohkaisee kuin alleviivaten luottamaan Jumalan suureen voimaan: vaikka mitään erikoista ei tuntuisi tapahtuvan, jokainen päivä on täynnä kaikkivaltiaan suuria tekoja. Vaikka itse et itseäsi mitenkään erikoisena pitäisikään, Vapahtaja tuntee sinut nimeltä. “Minä olen puhunut, minä olen pelastanut, olen ilmaissut teille tahtoni, minä itse, ei kukaan muu. Te olette minun todistajani, sanoo Herra.” (Jes. 43).

Pirkko Poisuo

Kirjoittaja on Helsingin Malmin seurakunnan kappalainen.

Sanan Voimaa

1.4. Autuas se, jonka sinä valitset! Hän saa tulla luoksesi ja asua pyhäkösäsi. Ravitse meidät huoneesi antimilla, temppelisi pyhyydellä! Ps. 65:5
2.4. Näiden tapausten jälkeen tuli Abramille näys: tämä Herran sana: ”Älä pelkää, Abram. Minä olen sinun kilpesi, ja sinun palkkasi on oleva hyvin suuri.” 1. Moos 15:1
3.4. Jos nyt minä, teidän herranne ja opettajanne, olen pessyt teidän jalkanne, tulee myös teidän pestä toistenne jalat. Joh. 13:14

4.4. Jokainen talon on jonkun rakentama, mutta Jumala on rakentanut kaiken. Hepr. 3:4
5.4. Kun kansa näki tämän, kaikki heittäytyivät kasvoilleen ja huusivat: ”Herra on Jumala! Herra on Jumala! 1. Kun. 18:39
6.4. Se, joka on lähtöisin Jumalasta, kuulee, mitä Jumala puhuu. Te ette kuule, koska ette ole lähtöisin Jumalasta. Joh. 8:47
7.4. Joka köyhiä auttaa, ei puutetta koe, mutta katseensa kovettavaa kirotaan. Sanan. 28:27

Kuolleita

Rakkaamme

Aulis Puikkonen

* 16.3.1933 Kurkijoki
† 7.3.2005 Riihimäki

Siellä' kaunis kannel soi,
veisaamme virttä uutta,
ei koskaan lopu se,
ei koskaan vanhene.

Kaivaten
Merja perheineen
Teijo perheineen
Kirsi perheineen
Marjo perheineen

Siunaus toimitettu läheisten
läsnäollessa. Lämmin kiitos
osanotosta.

NIMIPÄIVÄT

pe 1.4. Raita, Pulmu
la 2.4. Pellervo
su 3.4. Sampo, Veeti
ma 4.4. Ukko
ti 5.4. Irene, Irina, Ira
ke 6.4. Ville, Vilho,
Vilhelm
to 7.4. Allan, Ahvo
pe 8.4. Suoma,
Suometar
la 9.4. Mikael
Agricolan p.,
Elias, Eelis, Eeli
su 10.4. Tero
ma 11.4. Verna

Muistettavaa

Kurkijoen marttayhdistys ja kerhot. Bussi varattu Lietoon marSSIPäiville la 16.4. Kyytiin haluavat ilm. Marja Tirille puh. 767 6541 iltaisin. Mukaan mahtuu muistakin yhdistyksistä.

Karjalaa elävissä kuissa. Hyvien muistojen ilta to 21.04. klo 18 Kampin palvelukeskuksen juhlasalissa, Salomonkatu 21, Helsinki. Katkelmat vanhoista elokuvista, elokuva-neuvos Kari Uusitalon kiinnostava selostus ja Huijelijit-kuoron kauniit laulut.. Arpajaiset ym. alkaa klo 17. Vapaa pääsy. Järj. Uudenmaan Karjalaisseurojen Piirin Kulttuuritoimikunta.

Tapahtumia

HIITOLA-SÄÄTIÖ

järjestää Varttuneen Väen Virkistysleirin Porin seurakuntayhtymän kurssikeskuksessa (Silokallio) 16.-21. toukokuuta 2005.

Leirille voivat hakea kaikki yli 65-vuotiaat Hiitolassa 1939 vakituisesti asuneet henkilöt. Ensikertalaiset etusijalla. Ilmoittautumismaksu on 35€. Kirjallisissa vapaamuotoisissa hakemuksissa tulee selvittää nimi (myös tyttönimi), syntymäaika ja kotikylä vuonna 1939 sekä nykyinen osoite ja puhelinnumero. Hakemukset pyydetään lähettämään 11.4. mennessä osoitteeseen: Kari Rajainmäki, Kullaantie 700, 32860 Korkeaaja tai sähköpostilla kari.rajinmaki@pp.inet.fi. Leirille valitut saavat kirjallisen kutsun 22.4. mennessä.
Porissa 15.3.2005 Hiitola-säätiön hallitus

Onks tietoo KYSYMYKSET?

- Minä vuonna Mannerheim valittiin Suomen presidentiksi?
- Mikä oli Johannes Virolaisen toinen etunimi?
- Kuinka paljon suomalaisia traktoreita on jo valmistettu?
- Minkä vitamiinin puutteen aiheuttama vaiva keripukki on?
- Mistä maasta lähetettiin ensimmäiset postikortit?
- Kuinka pitkän ajan Pelastusarmeija on vaikuttanut Suomessa?
- Milloin sukunimet tulivat pakollisiksi Suomessa?
- Montako vuotta on kulunut raitiovaunuliikenteen lakkauttamisesta Turussa?
- Kuinka moni suomalainen on nimeltään Virtanen?
- Mitä kieltä latvian lisäksi Latviassa puhutaan?

Kustantaja ja julkaisija: KURKIJOKI-SÄÄTIÖ
www.kurkijoki.fi

Toimitusneuvosto: Kurkijoki-Säätiön hallitus
Toimitus: Päätoimittaja Raija Hjelm
ja kaikki Kurkijokelaisen ystävät

Konttori: Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa
Avoinna: Tiistaisin ja perjantaisin klo 9–14
puh. (02) 762 2551, matkapuh. 050-521 3336

Lakon tai muun ylivoimaisen esteen takia ilmestymättä jääneistä numeroista ei suoriteta korvausta. Lehden vastuu ilmoituksen poisjäämisestä tai julkaisemisesta sattuneesta virheestä rajoittuu enimmillään ilmoituksesta maksetun hinnan palauttamiseen.

ILMOITUSHINNAT: (Kaikki ilmoitukset)
Etusivu 60 centtiä/mm + alv 22 %
Muut sivut 45 centtiä/mm + alv 22 %

Säännöllisistä ja jatkuvista ilmoituksista huomattava alennus. Väri-ilmoitukset sopimuksen mukaan. Puhelimitse annettuihin ilmoituksiin sattuneista virheistä lehti ei vastaa. Ilmoitusaineistojen jättöaika: keskiviikko klo 16 mennessä.
Lehti ilmestyy perjantaisin, mutta vuoden aikana on joitakin kaksosnumeroita juhlapyhien aikoihin. Painosmäärä 2000 kpl.

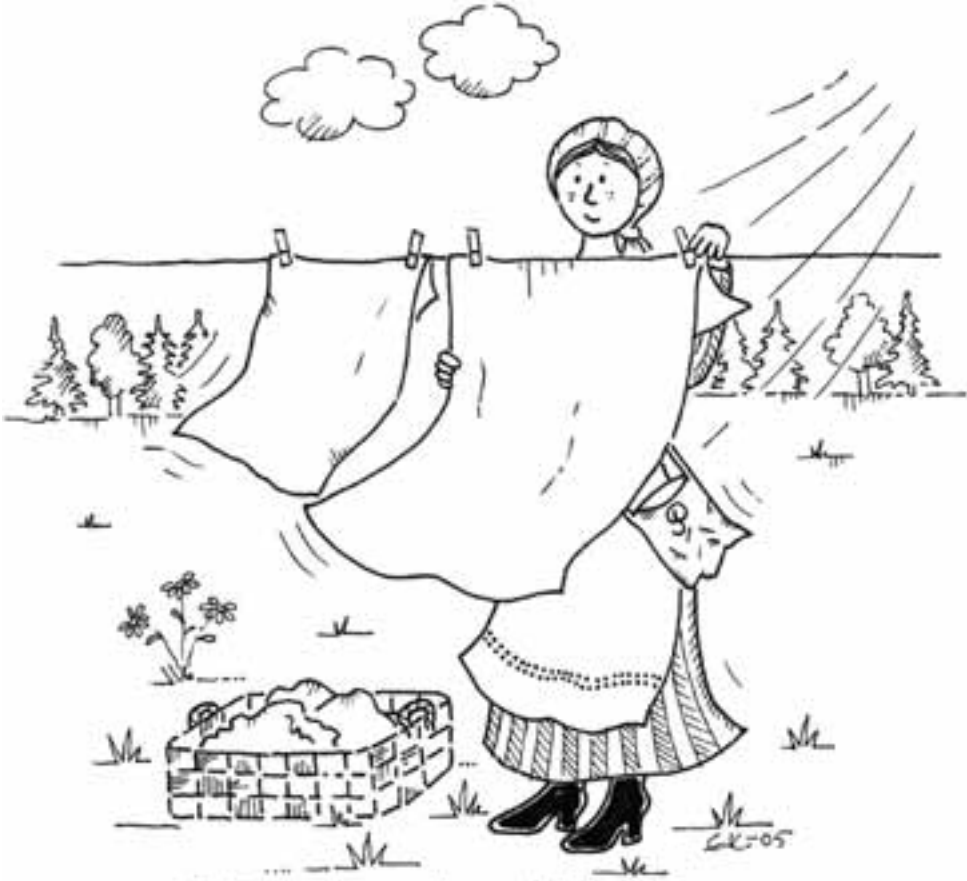
TILAUSHINNAT:

vuosi 35 euroa
6 kk 20 euroa
3 kk 12 euroa
Pohjoismaat 39 euroa
Muualle 46 euroa

E-mail: toimitus@kurkijokelainen.inet.fi
Tilinumero: LSÖP 523900-4897
Sivunvalmistus: Etusivu Frontpage, Loimaa
Paino: Satakunnan Painotuote Oy, Kokemäki
ISSN 0782-5668

MUISTA! Lahjaksi KURKIJOKI-KIRJAT VIIIRIT JA VAAKUNAT

Eija Kareen kynä kertoo

Ei ilmaseks saa ko pohjatuult.

Näi hoi enne lausuit	Ei tavara lainas korjaannu.	Siihe tulloot ko varikset sian tappajaisiin.
Ei ole jälel jäämätöntä päivää.	Ensimmäinen päivä se on pahin hirressäkkii.	Sakkii (= sakea) kestää saparos (esim. puuro).
Ei märell maal paljo hallaa tarvita.	Siiheks kurk kuoloo, ko suo sullaa?	Siin ol kylä kynsillä ja miero varpaisilla.
Ei korppikaa korpin silmää noki	Sill on vaa tyhjä näpis ja maalima haltus.	Toise pahast pääsyö, pääsis voa omastaa.

Ken tietää?

Kuva Pekka Kyytinen. Museovirasto.
Tunnistaisikohan joku tämän naisen kurkijokelaiseksi?
Tiedot kuvasta pyydetään osoitteeseen Kurkijokimuseo, Kojonperäntie 446, 32260 Kojonperä tai puhelimitse 050-4036050 Maria Kauppinen tai sähköpostilla kurkijokimuseo@auria.net.

Kerttu Kylliäinen 80 v.

Kerttu Kylliäinen (keskellä) vietti 80-vuotispäiviään 4.3.2005 Järvenpäässä yhdessä sisarensa Esteri Salosen (s. Kylliäinen) ja veljensä Tauno Kylliäisen kanssa.

Turun arkkihiippakunta tiedottaa

Loimaan kaupunkiseurakunta on lakkautettu, Kanta-Loimaan seurakunta on lakkautettu, ja uusi Loimaan seurakunta on perustettu 1.1.2005 alkaen. Tämän johdosta Loimaan kaupunkiseurakunnan kirkkoherra, teol.lis. **Matti Taatila** on siirretty kirkkohallituksen päätöksellä 18.8. 2004 Loimaan seurakunnan kirkkoherran virkaan, Kanta-Loimaan seurakunnan kirkkoherra **Oiva Alaselle** on annettu valtakirja Loimaan seurakunnan kappalaisen (I) virkaan, Loimaan kaupunkiseurakunnan kappalaiselle **Anne Mäkelälle** valtakirja Loimaan seurakunnan kappalaisen (II) virkaan ja Kanta-Loimaan seurakunnan kappalaiselle **Marita Koivuselle** valta-

kirja Loimaan seurakunnan kappalaisen (III) virkaan sekä Loimaan kaupunkiseurakunnan kanttorille, dir. mus. **Tapio Laurilalle** valtakirja Loimaan seurakunnan ylempää korkeakoulututkintoa edellyttävään kanttorin (I) virkaan, Kanta-Loimaan seurakunnan kanttorille (I), mus. maist. **Melisa Stevanovicille** valtakirja Loimaan seurakunnan ylempää korkeakoulututkintoa edellyttävään kanttorin (II) virkaan ja Kanta-Loimaan seurakunnan kanttorille (II), dir. cant. **Antti Haata-selle** valtakirja Loimaan seurakunnan piispaikokouksen hyväksymää muuta tutkintoa edellyttävään kanttorin (III) virkaan – kaikki 1.1.2005 lukien.

Pastori **Anne Mäkelälle** on myönnetty virkavapausta Loimaan seurakunnan kappalaisen (II) virasta ajalle 4.3.2005-13.1.2006. Pastori **Elina Rouhiaisen** virkamääräys Loimaan seurakunnan määräaikaan seurakuntapastorin virkaan on keskeytetty ajaksi 1.4. 2005-13.1.2006 toisen viran hoitamista varten ja hänet on määrätty ko. ajaksi saman seurakunnan vs. kappalaiseksi (II). Pastori **Susan Kröger** on määrätty Loimaan seurakunnan määräaikaan seurakuntapastorin virkaan ajaksi 1.5.2005-13.1.2006.

Nils-Erik Hellman
Notaari

Karjalan Liitto tiedottaa

Minun Karjalani -piirustuskilpailu

Karjalainen Nuorisoliitto ry on valtakunnallinen lasten ja nuorten kulttuuri- ja harrastusjärjestö, jonka toiminnan tarkoituksena on ylläpitää ja tehdä tunnetuksi karjalaista kulttuuria. Liitto järjestää 25-vuotisjuhlavuotensa kunniaksi Minun Karjalani -piirustuskilpailun. Onko Minun Karjalani maisema, mummon tekemät lapaset, äidin laittama ruoka vai vaarin kertoma tarina? Onko se laulua, tanssia vai ihan jotakin muuta?

Kilpailusarjat: peruskou-

lun luokat 1-3, peruskoulun luokat 4-6, peruskoulun luokat 7-9 ja lukio. Mukaan voivat osallistua joko kokonaiset koululuokat tai yksittäiset lapset. Kilpailu on kaikille avoin. Kilpailutyöt tehdään A3-kokoiselle valkoiselle paperille. Tekniikka on vapaa. Sarja, henkilötiedot ja osallistujan yhteystiedot merkitään piirustuksen kääntöpuolelle. Työt lähetetään 31.5.2005 mennessä osoitteella Karjalainen Nuorisoliitto ry, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki.

Kunkin sarjan parhaat palkitaan. Tulokset julkistetaan Karjalaisen Nuorisoliiton 25-vuotisjuhlassa 8.10.2005 Helsingissä sekä liiton nettisivuilla www.karjalainennuorisoliitto.fi. Palkituille ilmoitetaan myös henkilökohtaisesti. Palkituista töistä on tarkoitus koota näyttely. Lisätietoja saa Karjalaisesta Nuorisoliitosta (09) 7288 4630, (09) 7288 4619 tai toimisto@karjalainennuorisoliitto.fi

Elisenvaaran marttakkerhon vuosikokous 28.1.2005. Kuva Esa Kähärä.

Kurkijoen Marttayhdistyksen juhliessa 100-vuotista taivaltaan on aihetta palata tuohon perustamisvuoteen 1905. Tämä vuosi tuli olemaan kansallemme historiallinen vuosi.

Vuonna 1905

- Venäjältä alkanut suurlakko levisi Suomen kaupunkeihin. Lakkolaisten vaatimukset luettiin, jolloin kenraalikuvernööri Bobrikovin venäläistämissuunnitelmat vaadittiin kumottaviksi ja maahan haluttiin yleinen äänioikeus.

- perustettiin Turun Sanomat.
- Turun Mikaelin kirkko vihittiin käyttöön.
- Osuusliike Valio alkoi valmistaa suomalaisia maitotuotteita.

Tätä ennen Lucina Hagman oli tehnyt kauaskantoisen aloitteen perustaessaan Marttajärjestön. Hänen päätavoiteenaan oli kansannaisen sivistäminen, sillä ilman kotiolojen kohentamista ei naisilla ollut voimia sivistystyöhön. Siksi oli käytävä käsiksi käytännön kotitaloustöihin.

28.1.2005 ilmestyneessä Kurkijokelaisessa oli kirjoitus Kurkijoen Marttayhdistyksen ry:stä. Siinä todettiin, että Kurkijoen Marttayhdistyksellä oli alun perin 37 kerhoa ja nykyään kerhoja on seitsemän. Useimmat ovat säilyttäneet Karjalassa perustetun nimensä, niin myös Elisenvaaran marttakerho, josta kerron seuraavaa.

Elisenvaaran marttakerho perustettiin Loimaalla 13.4.1947. Mukana oli seitsemän henkilöä. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin Aino Aikää. Päätettiin ruveta pitämään ompeluiltoja joka toinen viikko vuorotellen jäsenten kotona. Tästä alkoi oman kerhomme toiminta.

Pöytäkirjoja selatessani ja tullessani tähän päivään tulee väkisinkin mieleen Lucina Hagmanin ajatus: ”Ensin on saatava kotiaskareet luistamaan hyvin ja vasta sitten voimme sivistää itseämme”, mikä on tänä päivänäkin totta. Mut-

Elisenvaaran marttakerho

ta menkäämme sinne alkuvuosiin niin huomaamme, mihin kaikkeen martta voi pystyä.

Toiminnasta poimittua

- Kun oltiin koolla esimerkiksi vappuna, ei tehty käsitöitä, koska oli pyhä. Silloin laulettiin lauluja uusista laulukirjoista, jotka rahastonhoitaja Anna Aikää toi mukanaan.
- Mentiin Helmi Kiiskille talkoisiin, joissa teritettiin sukkia ja silitettiin valtava pyykki.
- Ennen Kurki-Säätiön järjestämiä pitäjäjuhlia kokoonnuttiin puhdistamaan herneitä siellä keitetävään keittoon.
- 15 henkilöä oli kokoontunut Yli-Mikolaan karsaus- ja kehuutalkoihin. Lainaan suoraan kirjasta: ”Kovasti surisivat rukit, ja karstaajat yrittivät parhaansa pitääkseen kehäräjät työssä. Ompelukonekin hurisi viereisessä huoneessa, sillä ammat- tiompeleja oli kerhomme jäsen ja kangasta toki aina löytyy, kun sellainen virkamies vaikka sattumalta taloon tulee.”
- 9.10.1947 päätettiin ruveta kokoontumaan päivällä klo 12.
- Revittiin ja leikattiin matonkuteita.

- Ostetaan sillaa ja villaa.
- Mainittava asia: saimme haltuumme entisen marttakerhon tili- ja pankkirijat
- Parsinta- ja paikkaustalkoot.
- Jo vuonna 1948 alkoivat ensimmäiset kurssitoiminnot. Ompelukursseilla aloitettiin. Kurssihuone saatiin Kalle Aikäältä, vuokrana oli 200 markkaa kahdelta viikolta.
- Sukankudontakilpailu oli jännittävä ja hauska. Myös perunankuorintakilpailusta saatiin hauskaa hupia.
- Vuonna 1949 ostettiin leveät kangaspuut.
- Pellavanloukutuskonetta vuokrattiin, samoin perunajauhomyllyä.

Tietysti tehtiin retkiä ja järjestettiin juhlia, paitsi 21.12.1948, jolloin todettiin: ”Juhlat on täytynyt jättää huoneustojen kalleuden ja kerhomme köyhyyden takia.”

Tyypillisen martan päivätyö oli raskasta, ja työtä tehtiin alkeellisillä välineillä, sillä kaikilla ei varmaan ollut sähköhellää. Vedet piti kantaa sisään ja ulos. Ei ollut yleiskonetta (paitsi martta itse), ei mikroa, ei pyykinpesukonetta. Pyykki pestiin käsipyykkilautasysteemillä. Navetassa kaikki

tehtiin käsipelillä, lypsyt, lannanajot ja muut. Tämän jälkeen voi vain ihmetellä, kuinka martta jaksosi osallistua monipuolisesti harrasteiltoihin.

Vuosittain oli vaihtumassa, kun pääsimme vuonna 1992 käymään Kurkijoella ensi kertaa pitkään aikaan. 48 vuotta oli tuolloin kulunut lähdöstämme. Siellä oli edelleen pystyssä oma Marttalamme, jonka seinään naulasimme muistolaatan. Meidänkin kerhosta oli muutamia jäseniä todistamassa tuota ainutlaatuista tilaisuutta. Käynneillämme siellä olemme vieneet sinne muun muassa siemeniä.. Paikalliset marttathan ovat innokkaita vihannesten, juuresten ja myös perunoiden viljelijöitä. Kaikille siellä käyneille ovat tulleet tutuiksi hyvin hoidetut kasvimaat sekä kasvihuoneissa kasvatetut kurkut ja tomaatit. Muuten olemme vieneet humanitäristä apua.

2000-luvun alussa voimme kysyä: ”Onko martta muuttunut, onko hän nyt sivistynyt, kuten Lucina Hagman toivoi asian olevan?” Vastaus on kyllä ja ei. Me olemme tietopuolisesti viisaita, nyt kaikilla on ne puuttuvat koneet, vaan ovatko asiat kääntyneet pääläelleen. Kerrotaan joidenkin olevan uusavuttomia, kun ei oikein enää muisteta, pitäisikö perunoiden vai kananmunien olla kypsyttyään pehmeitä.

Elisenvaaran marttakerholla on nyt 14 jäsentä. Viimeiset neljä kautta meitä on puheenjohtajana luotsannut Alli Kihlanki innostaen ja aktivoiden monella tavoin. Hän on ollut meille ihailtava esimerkkinä muun muassa tehtyään satoja pannunalusia tyhjiä kahvipusseista. Niiden myynnistä saadut varat hän on lahjoittanut eteenpäin. Lisäksi hän on tehnyt käytännöllisiä pikku käsipyhykeitä, jotka myös tekevät hyvin kauppansa.

Elisevaaran Marttakerhon toimintakertomus vuodelta 2004

Vuoden teema oli ”Iloa ja turvaa martoista”. Toiminnan painopisteinä ovat olleet yhteiset kokoukset ja askartelu. Kiitokset toiminnan monipuolisuudesta halutaan antaa yhdistyksen jäsenille, hallitukselle ja puheenjohtajalle.

Jäsenmäärä on 14 sekä yksi nuorisojäsen. Jäsenmäärä kasvoi yhdellä. Vuoden 2004 aikana kerho on kokoontunut kerran kuukaudessa. Tapaamisissa on vaihdettu kuulumiset, keskusteltu, vietetty nimipäiviä ja laulettu, on tutkittu karttoja, tehty napinläpiä ja muita käsitöitä, onpa jopa opiskeltu laihduttamista.

Muuna toimintana ovat olleet retket Viipuriin, Kurkijoki-museoon ja Helsinkiin. Olemme myös osallistuneet kansalliseen ja paikalliseen marttatoimintaan kuten esimerkiksi piirastalkoisiin. Kevät- ja syyskokoukset ovat tietysti kuuluneet ohjelmaan.

Tiedotus on tapahtunut Loimaan Lehden ja Kurkijokelaisen seurapalstojen kautta. Syntymäpäivinä on huomioitu Soili Kähärää ja Riitta Tiippanaa heidän täyttäessään pyöreitä vuosia.

Varoja on hankittu pyyheliinien ja pannualustojen myynnillä sekä kerhossa kootulla kahvirahalla. Kiitos Allille pannualustojen ja liinien teosta. Varoja on käytetty kesäretkeen ja osuuteen Martat/emäntälehdessä tilausmaksuista.

Hallituksen puheenjohtajana on toiminut Alli Kihlanki. Muut hallituksen jäsenet vpj Ulla Lamminaho, sihteeri Hannele Piiparinen, rahastonhoitaja Saini Repo, Eira Yli-Tuomola, Airi Heinonen, ja Taina Suviola. Tilintarkastajina ovat toimineet Terttu Lehto ja Arvi Heinonen ja varalla Tyyne Havukainen ja Aune Julku.

Vilkasta toimintaa on ollut myös muiden tahojen kanssa kuten Loimaan Seudun Karjalaseuran kanssa sekä Karjalan tasavallassa toimivan Elisenvaaran naisryhmän kanssa. Hannele Piiparinen istuu Kurkijoen Marttayhdistyksen hallituksessa ja toimii siinä varapuheenjohtajana. Muuten kerhomme osallistuu ja toimii voimavarojensa mukaan.

Iloa ja turvaa martoista

Ritva

Anna-Maria Sihvonen täytti 91 vuotta elokuussa 2002. Kerholaisia onnittelemassa päiväsankaria. Kuva Alli Kihlanki.

Elisenvaaran marttakerhon taloutta on kohennettu muun muassa myymällä Alli Kihlankin kahvipusseista tekemiä pannunalusia, joista onkin tullut varsinaisen myyntimenestys. Kuva Esa Kähärä.

Hiitolan naisenergiaa Satakunnassa

Karjalaisseurojen Satakunnan piiri ry:n kevätkokous pidettiin lauantaina 12.3. Kokemäellä. Kokouksessa ylistettiin tarmokkaan naistoimikunnan entistä ja keuhuttiin sen uutta puheenjohtajaa. Molemmat ovat Hiitolan Pitäjäseurasta. Il-
tapäivällä pidetyssä seminaarissa pääpaino kohdistui nuorempien sukupolvien aktivoimiseen.

Kokouksen avasi piirin puheenjohtaja Jouko Hämäläinen. Hän totesi piirin kehittämisen olevan esillä keskusteluissa koko kevään.

- Meidän on pohdittava mahdollisuuksiamme ja

keinojamme palvella jokaista jäsentämme. Toinen päätavoitteemme on karjalaisen kulttuurin siirtäminen edelleen tuleville sukupolville, korosti Jouko Hämäläinen.

Hän kiitti piirin esimerkiksi toimineen naistoimikunnan puheenjohtajaa, Hiitolassa syntynyttä Milja Peltomaata useiden vuosien merkittävästä panoksesta vetovastuussaan. Kokousväelle esiteltiin myös nais-toimikunnan uusi puheenjohtaja, sairaanhoitaja Leena Peltomaa Porista. Hän kertoi isänsä Matti Ahokkaan syntyneen Hiitolan Mustolan kylässä.

- Tunnen karjalaisuuden velvoittavan myös nuorempaa sukupolvea mukaan. Kahden teini-ikäisen lapsen perheen äitinä en voi ihan kaikessa olla mukana, mutta haluan olla viemässä kapulaa eteenpäin omalle ikäpolvelleni, kertoi Leena kokousväelle tunnoistaan. Leena lisäsi, etteivät he ole Miljan kanssa mitään su-
kua.

Pontta nuorisotoimintaan

Il-
tapäivän seminaari-
osuudessa johdatteli Karjal-
lan Liiton kulttuurisihteeri,
FM Hanna-Mari Nieminen
osallistujien ajatukset piirin
tulevaisuuden kuviin ja
mahdollisuuksiin.

- Elävä perinne muuttuu ajan mukana. Ellei muutosta tapahdu, on perinne pian museotavaraa, mitä käydään katsomassa vitriinistä. Myös karjalaisjärjestöissä tarvitaan toimintakulttuurin muutosta. Toisen ja kolmannen polven karjalaiset

Entinen ja uusi puheenjohtaja Milja Peltomaa ja Leena Peltomaa tarkastelevat nais-toimikunnan toimesta järjestettävien ruokapitojen suunnitelmaa.

kaipaavat innostavaa toimintaa perinnekulttuurin parissa, painotti Hanna-Mari Nieminen.

Karjalaisen Nuorisoliitto ry:n pääsihteeri Sari Suokas totesi tutkimusten osoittavan, että nuoret tulevat mukaan yhdistyksiin toiminnan, ei aatteen palon vuoksi.

- Karjalainen Nuorisoliitto ry on käynnistänyt tämän vuoden alusta kaksivuotisen Käet taskusta -hankkeen. Tarkoituksena on tuottaa uusia keinoja tehdä karjalaisuus tutuksi 2000-luvun lapsille ja nuorille. Hankkeen avulla etsitään välineitä, joilla toiminta karjalaisen kulttuurin eri

alueilla uudistuu ajan vaatimusten mukana.

Käytännön toimintaa varten Sari esitteli kokousväelle uusina vetonauloina Kehveli-kerhon ja Nuorkarjalaisten klubin. Kotiin viemiseksi annettiin aimo annos toimintaa käsitteleviä esitteitä.

Kullervo Huppunen

Säkkijärvi-lehti ilmestynyt jo 60 vuotta

Viime vuonna elimme menetetyn elämänvaiheen 60-vuotismuistoa. Taaksemme oli jäänyt rakas ja rikas elämä Säkkijärvellä. Kodin ja kotiseudun menettämisen aiheuttama suru ja murhe ja jopa toivottomuus on vuosien varrella muuttunut. Se on saanut uusia pirtteitä. On opittu elämään uusissa, pakottavissa oloissa.

Tänä vuonna voimme viettää yhteistä 60-vuotista-
pahtumaa uuden elämän kannalta tärkeäksi muodostuneen Säkkijärvi-lehden myötä. Jatkosodan jälkeen Säkkijärvi oli ensimmäinen evakkopitäjä, joka kokosi hajallaan olevat pitäjäläiset oman lehden ympärille.

Neuvostoliitolle menetetettyjen kuntien toiminta lopetettiin pian sodan päätyttyä. Kuntien ja kuntalaisten asioita hoitamaan asetettiin kunnanhoitokunnat. Hoitokuntaan nimettiin samoja henkilöitä, jotka olivat Säkkijärvellä toimineet kunnallisissa johtotehtävissä. Puheenjohtajaksi nimettiin Heikki Hovi ja sihteeriksi kunnansihteeri Kerttu Könönen.

Seurakuntien toiminta jatkui aina vuoden 1949 loppuun saakka, joskin pahasti siipirikkona. Evakkotiet johtivat pitäjäläiset eri puolille maata. Vaikeissa ja epävarmoissa oloissa ihmiset kaipasivat neuvoja, ohjausta ja yhteydenpitoa sekä henkistä ja hengellistä hoivaa.

Vain muutamien evakkokaukasien kuluttua alettiin etsiä keinoja yhteydenpidon aikaansaamiseksi pitäjäläisten kesken. Säkkijärven seurakunnan silloinen kappalainen Heikki Immonen oli yksi huolenpidon kantajista. Jo vuoden 1944 lopulla hän esitti Säkkijärvi-lehden syntysanat.

Heikki Immonen ja kunnankirjuri Kerttu Könönen alkoivat suunnitella nopealla aikataululla lehden julkaisemisen aloittamista. Yhtä nopealla aikataululla kunnanhoitokunta päätti aloittaa Säkkijärvilehden kustantamisen ja julkaisemisen. Päätoimittajaksi kutsuttiin Heikki Immonen. Vaikka seurakunta ei suoraan naisesti osallistunut lehden kustantamiseen, päätoimittajan tausta vaikutti suuresti lehden sisällön muotoutumiseen niin, että lehteä voitiin pitää epävirallisesti kunnan ja seurakunnan yhteisenä julkaisuna.

Maaliskuussa 1945 ilmestyneessä ensimmäisessä numerossa päätoimittaja kirjoitti: "Seurakuntalaiset ovat hajalla, mutta pitääköön tämä lehti edes jossain määrin yhteyttä." Lehti oli alusta pitäen maksullinen, ja se painettiin Loviisassa.

Heikki Immosen siirryttyä keväällä 1946 Säkkijärven seurakunnan kappalaisen virasta toisiin tehtäviin, tuli lehden päätoimittajaksi

rovasti Hannes Lahti. Vuoden 1948 lopussa kunnanhoitokunnat lopetettiin. Vähän ennen kyseisen vuoden loppua, 30. päivänä marraskuuta rovasti Lahti kuoli. Näillä molemmilla tapahtumilla oli vaikutusta Säkkijärvi-lehden toimintaan.

Säätiö kustantajaksi

Kunnanhoitokunnan viimeisiä tehtäviä oli todeta, että jo vakiintuneen aseman saavuttaneen lehden julkaisemista tuli jatkaa. Ainoana vaihtoehtona oli siirtää lehden kustannus- ja julkaisu-toiminta vuotta aikaisemmin perustetun Vilajärvisäätiön (sittemmin Säkkijärvi-säätiön) tehtäväksi. Päätoimittajaksi nimettiin Heikki Hovi, joka oli myös Säätiön puheenjohtaja. Kuukausittain ilmestynyt lehti oli ehtinyt saavuttaa kolmen vuoden aikana jo 1300 vuosikerran levikin.

Menneen 60 vuoden aikana lehti on käynyt läpi vaihtelevan elämänsäkaaren. Evakot olivat asettuneet omille tahoilleen, rakenta-

neet uuden elämän uusilla seuduilla. Tarve yhteydenpitoon luonnollisesti jatkui, mutta sopeutuminen uuteen asuinympäristöön oli myös alkanut. Se heijastui lehden levikkiin ja luonnollisesti myös talouteen. Lehden ilmestymiskertoja jouduttiin vähentämään ja sisältöäkin supistamaan.

Jostain syystä pitäjäläiset eivät jaksaneet olla inostuneita kirjoittamaan. Varmaan monen kynäniekankin kohdalla oli jonkinlainen avaamaton lukko edessä menneiden kärsimysten kuvaamiseksi. Ei oikein tuntunut auttavan hoputtaminenkaan. Olin itsekin huono esimerkki. Yritin monissa puheissani Säkkijärvi-juhlissa maanitella ihmisiä kirjoittamaan, mutta itse en näyttänyt esimerkkiä. Vasta parikymmentä vuotta sitten tulin tuntuhiini ja aloin kirjoitella pieniä muisteloitani.

Taipui vaan ei taitunut

Historian käänne nosti

Lehtien havinaa

Säkkijärvi-lehteä rovasti Lahden jälkeen toimitti kunnan hoitokunnan puheenjohtaja Heikki Hovi, joka oli jo edellisten päätoimittajien aikana työskennellyt lehden toimitussihteerinä.. Seuraavasta vaihdin-
vaih-
dosta ilmoitettiin lehdessä nro 7/1955. Lasse Hyppäsen toimittamia Säkkijärviä ilmestyi vuosina 1955-61. Lassen kuoltua lokakuussa 1961 lehden toimittamista jatkoi hänen puolisonsa Kaija Hyppänen vuoden 1967 loppuun asti.

Seuraavan vuoden lehdet olivat Kalle Helanderin, Heikki Hämäläisen ja Antti Sepän muodostaman työryhmän tuotoksia. Vuosina 1969-1971 lehteä toimitti Anneli Montonen (myöh. Eskola). Häntä seurasi Jorma Norkko 13 vuoden verran.

Vuoden 1984 huhtikuussa Säkkijärvi-lehden toimittajana aloitti Kaija Wischtukat (ent. Hyppänen), jonka aikana myös lehden toimituksellinen kokonaisvastuu siirtyi hänelle. Kun lehti siirtyi takaisin Säkkijärvi-säätiölle, oli erikseen toimittaja ja vastaava päätoimittaja, jona toimi Antti Seppä ja Erkki Hämäläinen. Syksystä 1996 lähtien päätoimittajana on toiminut Paula Penttilä.

Tärkeä osa varsinaisten toimittajien ohella lehden aikaansaamiseksi on ollut kaikilla pyyteettömillä lehden avustajilla. Vuosien mittaan on eri tavoin myös vedottu lukijoihin tilauskannan säilyttämiseksi. Koko lehden historiaa ajatellen muutokset levikissä ovat olleet parin sadan paikkeilla. Kun vanhemmista aika jättää, on yleensä ainakin yksi lapsista jatkanut lehden tilaajana. Säkkijärvi-lehti on yhdessä entiseen kotiseutuun myös ulkomailla asuville säkkijärveläisille ja heidän jälkeläisilleen.

Paula Penttilä

lehden uuteen tulemiseen. Kotiseutumatkat kirvoittivat ihmiset tarttumaan kynään ja myös kameraan. Kuvauksia menetetystä kotiseudusta alkoi tulla toimitukseen. Lehden sivumäärä lisääntyi, ja levikki nousei vähitellen. Levikki on viime vuosina pysytellyt n. 1500:n kieppeillä.

Esitän Säkkijärvi-säätiön puolesta parhaimmat kiitokset Säkkijärvi-lehden tilaajille, lukijoille ja muille ystäville. Teidän uskollisuutenne ja kiinnostuksenne menetettyä kotiseutua kohtaan on taannut lehden katkeamattoman ilmesty-

misen. Oman kiitokseni esitän myös lehden vastuullisille tekijöille ja toimijoille. Rohkenen myös uskoa, että lehti on voinut toteuttaa ensimmäisessä numerossa julistettua toimintaperiaatetta ja tarvetta "seurakuntalaiset ovat hajalla, mutta pitääköön tämä lehti edes jossain määrin yhteyttä".

Toivotan lukijoille hyvää ja muistelopitoista vuotta 2005!

Pekka Kautto

Säkkijärvi-säätiön puheenjohtaja

Kalakurjet pilkkivät kilpaa Laatokalla

Kalakurjet suunnistivat pilkkimään vuoden 2005 mestaruudesta Kurkijoen Uitonsalmelle 19.3. Kilpailuun osallistui kaikkiaan 23 henkeä.

Kalaa nousi yhteensä 2008 g. Eka-kalan kiertopalkinnon sai Eero Häkli. Laatokan pilkin kiertopalkinnon, jonka ovat lahjoittaneet Nikolai Virevuo ja Teuvo Ahokas, sai vuodeksi haltuunsa Jorma Romu 541 gramman saaliillaan. Suurimman kalan pokaalin,

jonka on lahjoittanut Kelloliike Lankinen, voitti niin ikään Jorma Romu 75 gramman kalallaan. Hän sai myös Aaro Kojon lahjoittaman suurimman kalan kiertopalkinnon.

Tulokset, miehet:

- 1. Jorma Romu 541 g
- 2. Aaro Kojo 396 g
- 3. Viljo Ylönen 303 g
- 4. Pentti Kemppinen 111 g
- 5. Martti Repo 48 g
- 6. Eero Häkli 42 g
- 7. Lauri Veijalainen ... 42 g
- 8. Toivo Hyvönen 41 g
- 9. Stanislav Oginin ... 24 g

Tulokset, naiset:

- 1. Raija Laaksonen . 203 g
- 2. Saini Repo 122 g
- 3. Marja-Liisa Rae 85 g
- 4. Terttu Veijalainen .. 50 g

Tämän pilkkimatkan saamattomat olivat Martti Meskanen, Reijo Mälkiä, Kari Kettunen, Veijo Sinkkonen, Kaarlo Kojo, Veikko Koho, Nikita Tupitsin, Marjatta Poskiparta, Pirkko Kaartinen. Saamattomien kesken arvottiin neljä palkintoa, jotka osuivat Pirkko Kaartiselle, Kari Kettuselle, Joni Kettuselle ja Reijo Mälkiälle.

Tietokilpailut

Matkan aikana pidettiin myös totutusti erilaisia tietokilpailuita. Kari Äikään laatimassa kilpailussa kysyttiin vironkielisten sanojen suomalaisia vastineita.

Tulokset:

- 1. Asko Valli15 pistettä
- 2. Raili Kuosa ..14 pistettä

Palkitut naiset olivat yhtä hymyä. Vasemmalta Saini Repo, Terttu Veijalainen, Raija Laaksonen ja Marja-Liisa Rae. Kuva Reijo Mälkiä.

Ei tarvinnut myöskään kalaa Laatokasta nappaneita miehiä paljon yhteispotrettiin houkuttella. Vasemmalta kisan voittanut Jorma Romu, Eero Häkli, Pentti Kemppinen, Aaro Kojo, Martti Repo, Viljo Ylönen, Lauri Veijalainen ja Toivo Hyvönen. Kuva Reijo Mälkiä.

Ja ne Kalajutut...

Kalajutuissa piilee varsinainen matkan anti. Toinen toistaan parempia juttuja lentää, ja monta kertaa huomaakin vasta jutun jälkeen sen varsinaisen sanoman.

Aviomies oli ollut koko yön kalassa ja päätti menä valvotun yön jälkeen nokosille. Vaimo otti veneen rannasta ja souti suojaansa lahdén poukamaan ja kauniin kesäaurinگون kilossa alkoi lukea mieliromaniaan. Vajaan tunnin kuluttua ajoi vierelle poliisivene.

Rouva, tämä alue järvestä on rauhoitettu kutukalastusta varten. Onko teillä yleensäkin kalas-

tusluvat kunnossa?" kysyi poliisi.

"Mutta kuten näette, enhän minä kalasta", sanoi rouva. "Luen vain tätä kirjaa."

"Ehkä niin, mutta teillä on kuitenkin kalastusvälineet veneessänne", sanoin poliisi ja jatkoi: "Joudun kyllä kirjoittamaan teille sakot."

"Hyvä on", sanoi rouva ja lisäsi: "Siinä tapauksessa minä nostan syytteen seksuaalisesta häirinnästä täällä suojaisella lahdella."

"Mitä?" kysyi poliisi epäuskoisena. "Enhän minä ole koskenutkaan teihin."

"Totta", sanoi rouva. "Teillä on kuitenkin tarvittavat välineet tarkoitusta varten."

"Oltiha siel' myökii" Kalakurkien mukana Laatokalla

Jo viimekesäisillä Kurkijoen pitäjäjuhlilla Kalakurkien kanssa haastellessa syttyi mieheni ja minun mieliin "hinku" päästä pilkille Laatokalle. Mukaan pyrkiessämme saimme ystävällisen vastaanoton naapuripitäjäläisiltä, ja tämä matka täytti 100-prosenttisesti odotuksemme.

Itse myös matkoja vetäneenä nautinkin täysin siemauksin, kun sain olla mukana ilman huolen häivää ja touhuamista. Aina siellä puolen rajan voi ilmetä odottamattomiakin yllätyksiä, mutta nyt kaikki järjestelyt toimivat hienosti.

Lähtiessämme olimme tietoisia, että kilpailu käytäisiin Uitonsalmella, tietysti mielessäni ajattelin sen olevan Hiitolan Uitonsalmi. Yllätyksekseni kuitenkin myös Kurkijoella on aivan samanniminen salmi, jossa kilpailu käytiinkin.

Olosuhteet olivat aurinkoisesta kevätäästä huolimatta melkoisen vaativat, sillä tuuli puhalsi tosi nava-kasti, ja puolenmetrin vahuisen jään päällä oli toinen mokoma lunta, jossa tarpominen kävi melkein pä työstä.

Ahti oli näissä kisoissa tosi kitsaalla tuulella, eikä

kenenkään kalareppu palatessa paljon painanut. Sivusilmällä huomasin Villen saavan muutaman kalan, mutta itselläni ei ensimmäisen kilpailutunnin aikana ollut edes epävarmaa "nykyä". Siinä jo melkein itkua väänsin ja mietin, että eikö aikoinaan Laatokasta suuriakin saaliita saaneen isä Simon kalamiesgeeneistä ole tyttären edes rippeitä siirtynyt.

Tuli siinä saamattomassa olotilassa jo käännettyä katsetta hieman ylöskin päin ja apua sieltä aneltua. No antoihan se Laatokka vihdoinkin muutaman ahvenen, joilla

Pienet shampanjakekkerit olivat palkintojenjälkeen paikallaan. Hiitolan Pitäjätseuran edustus vasemmalta Veijo, Raija ja Ville.

nen isäni nuorikkonsa aikoinaan löysi.

Myös Ville sijoittui hienosti kolmanneksi, joten Hiitolan Pitäjätseuran kalamiesmainetta pidettiin kiitettävästi yllä. Taisipa tämä "Kalakurki" nokata meitä molempia "sillviisi", että jo syksyinen onkimatka Laatokalle väikkyi mielessämme.

Lopuksi lämpimät kiitokset matkan järjestäjille ja terveiset kaikille mukaville kilpakumppaneille lähettävät Raija, Ville ja Veijo.

Raija Laaksonen

Rantahiekkaa

Istun kalliolla tutun kotirannan, esiin muistojeni tulla annan. Joskus istuin saman kiven päällä, nyt mä itse olen jälleen täällä.

Painuu jalkapohjat tuttuun santaan, laineet liplattelee kotirantaan. Mielen täyttää rauha, suuri ilo! Järven kultaa auringon tuo kilo.

Miten lämmin silloin oli vesi, rantakoivikossa laululinnut pesi. Kaislikossa henki kesätuuli, kalain molskahdukset korva kuuli.

Silloin hiekkalinnan sinne rakensin, ihastellen saavutustain katselin. Korkealle linnan torni nousi, katselemaan emosorsa sousi.

Torniin tikkuun lipun laittelin, kauniit kukat pihaan istutin. Nimein rantahiekkään kirjoitin, vesi pois sen huuhtoi, tietenkin.

Mä kourallisen hiekkaa kahmaisen, se valuu hiljallensa läpi sormien. Nää aarteet meille oman lapsuusajan, ne vaikka jäivät tänne taakse rajan.

Nyt kuitenkin taas tänne tulla sain, ja lapsuustunnelmaa mä täältä hain. Taas haikain mielin jätän kotirannan, mut tunnelman tään mielessäni kannan.

Terttu Ketola

Mielipide

Ei ihan näin

Kurkijokelaisessa nro 11-12/18.3.2005 sivulla 7 Timo Pohjola kirjoitti mielenkiintoisen tarinan erään perheen evakkotaipaleesta. Yksi asia osui silmään, jonka haluan oikaista. Hän kirjoittaa: ”Sodan jälkeen karjalaiset saivat sijoituspaikkakunnilta saman verran maata, kuin heillä oli Karjalan puolella viljelysmaata.”

Asiahan ei ole näin. Isälteni, joka oli vapaussodan käynyt ikämies, valtio tar-

josi ”kylmän tilan”, siis täyttä korpea. Olisi pitänyt alkaa sitä raivata. Karjalaan isältäni oli jäänyt sukutila, jossa oli kivettömät, hedelmälliset pellot. Moni karjalainen perhe raivasi ja rakensi voimiaan säästämättä, jotta pääsisivät uuden elämän alkuun.

Tämä kirjoitan sen takia, ettei jälkipolville jäisi väärää tietoa sen ajan tapahtumista.

Martta Saarinen
Vantaa

Pilkantekoa historiallisesta totuudesta

Historiantutkijana en voi sivuuttaa ministerien Matti Vanhasen ja Erkki Tuomion vastikään esittämiä lausuntoja Suomen ja Venäjän suhteiden historiasta. Keskustelun aloitti tasavallan presidentti Tarja Halonen puhumalla totta Suomen historiasta toisen maailmansodan ajalta. Hän sanoi Suomen ja Neuvostoliiton selkkauksen alkaneen Stalinin ja Hitlerin tehdessä kesällä 1939 sopimuksen, joka jätti Suomen Neuvostoliiton valtaan. Hitlerin avulla puna-armeija hyökkäsikin maahamme vuoden lopulla. Tämän presidentti totesi myös niin sanotun jatkosodan syyksi.

Suomen valloituksen jäätyä 1940 kesken Stalin painosti maatamme yhä raskaasti ja suunnitteli uut-

ta hyökkäystä, johon hän yritti vuoden lopulla saada lupaa Hitleriltä.. Saksa oli kuitenkin oman etunsa vuoksi alkanut tukea Suomea, ja tämä tuki otettiin vastaan. Stalin oli osoittanut, ettei hän sallinut Suomen pysyä puolueettomana, eikä maassamme voitu talvisodan jälkeen luottaa häneen. Liittoutumisen Ruotsin kanssa Stalin oli jyrkästi kieltänyt, ja muista läntisistä maista Suomi oli kesällä 1940 täysin eristynyt.

Johtomiehemme ymmärsivät Stalinin aiheet täysin oikein, joten maamme täytyi jostain saada konkreettista tukea ja ainoa mahdollisuus oli asettua Saksan vanaveteen. Ei ollut mitään muuta keinoa torjua Stalinin uusi hyökkäys tai

Itänaapuri-ilta

TV2:n Ajankohtaisessa kakkosessa

YLE TV2 toteuttaa Ajankohtainen kakkonen -ohjelmassaan Itänaapuri-teemälähettyksen. Suorassa lähettyksessä studiossa on parikymmentä eri alojen Venäjä-asiantuntijaa. Ohjelman tarkastelukulmana on vaikeneminen ja erilaiset tabut Suomen Venäjäsuhhteissa. Yksi näistä aiheista on Suomen viime sotien seurauksena pakkoluvuttamien alueiden palautus.

Studioon on kutsuttu Aluepalautus ry:n edustajiksi Mirjami Kondelin Kangasalasta ja tiedottaja Lasse Koskinen Lahdesta. ProKareliaa edustaa toiminnanjohtaja Veikko Saksi, jonka Karjalan palautus-kirja ilmestyi äskettäin.

Poliittisia päättäjiä edustavat kansanedustaja, ulko-

poliittisen valiokunnan puheenjohtaja Liisa Jaakonsaari ja elämäkerrallisen, suomettumista suomineen kirjan julkaissut kansanedustaja Ben Zyskowich. Suomen virallista, palautuksesta vaikenevaa kantaa ohjelmassa edustaa ulkoministeriön lähettämä virkamies.

Paikalla on myös Venäjään perehtynyt erikoistutkija, tohtori Ilmari Susiluoto Helsingin yliopiston Aleksanteri-instituutista. Lisäksi keskustelijoiden joukossa ovat oikeuden näkökulmaa edustava Ritva Santavuori ja Venäjällä filmiuraa luonut näyttelijä Ville Haapasalo.

Suomalais-venäläisen kauppakamarin edustaja on niin ikään mukana. Äskettäin kohua herätti julkaisu,

jossa tunnustettiin avoimesti Venäjällä vallitseva lahjonta ja opastettiin sen käsittelyyn. Venäläisiä näkökulmaa ohjelmaan tuo suurlähetystön edustaja ja mukana on myös venäläisiä maahanmuuttajia ja venäläispainotteisen Itä-Suomen koulun edustajia.

Palautusjärjestöt ovat esittäneet erityisen Suomen alueiden palautusta käsittelevien teemailtojen järjestämistä televisiokanavilla kansalaiskeskustelun merkeissä. Aivan tähän Ajankohtaisessa kakkosessa ei ole rohjettu tarttua, onhan palautus tabu ainakin poliitikoille, mutta Itänaapuri-ohjelma kuitenkin lähestyy tätäkin teemaa, joten rohkeus palautusillan järjestämiseenkin lähestynee.

Lasse Koskinen
Aluepalautus ry

Ti 5.4. TV2 Ajankohtaisen kakkosen Itänaapuri-ilta klo 21.00-23.15.

joutuminen suurvaltojen taistelulentäksi.

Tässä pakkotilanteessa Suomi joutui uuteen sotaan Neuvostoliittoa vastaan. Siihen Stalin oli ajamalla ajanut Suomen 1939-1940 harjoittamallaan politiikalla. Tasavallan presidentti on täysin oikeassa myös siinä, että maamme kävi tätä sotaa omin tavoittein eikä auttaukseen Saksaa. Hitlerin vaatimuksista huolimatta Suomi ei hyökännyt Leningradia vastaan eikä Muurmannilta Sorokan kautta rakennetulle radalle, joka oli lännestä tulevien sotatarvikkeiden takia Neuvostoliitolle elintärkeä.

Venäjän ulkoministeriö moitti Tasavallan Presidentin äskeitä lausuntoa ja vetosi Pariisin rauhansopimukseen (1947). Sen johdannossa voittajat perustelivat rankaisemista aluemenetyksin ja korvauksin sillä, että maamme oli ollut Saksan liittolainen. Tämän kaikuna Vanhanen ja Tuomioja ovat suositelleet, että Suomen aseman selvittäminen 1939-1944 jäisi historiantutkijoille, ikään kuin tapahtumien kulkua ei olisi tutkittu jo täysin riittävästi.

Ministerimme katsovat kai historian olevan harmintonta näpertelyä, josta heidän ei tarvitse välittää. Historiantutkimus on kuitenkin ainoa keino selvittää, mitä on tapahtunut, ja Suomen historia 1939-1944 tunnetaan jo aivan riittävän hyvin. Vai eikö Stalin sopinut

Hitlerin kanssa Suomen alistamisesta ja hyökännyt sen nojalla Suomeen? Eikö Stalinin 1940 jatkama painostus ollut syynä siihen, että Suomi joutui tukeutumaan Saksaan? Eikö jatkosota siis johtunut siitä, että Stalin oli ajanut Suomen pakkotilaan? Ja eikö näitä asioita muka tiedetä?

Miksi ministerit siis pilkkaavat historiantutkimusta ja Suomen kansaa, joka tuntee totuuden? Ilmeisesti kumartaakseen Venäjän hallitusta. Sen hallussa on laajat alueet, jotka Neuvostoliitto anasti maaltamme hyökkäyssodalla 1939 ja leimaamalla Suomen syylliseksi jatkosotaan.

Totta kai Venäjän hallituksen on vaikea tunnustaa, että oikea sotasyyllinen oli Neuvostoliiton diktaattori Stalin, koska sen oikeus Suomelta otettuihin alueisiin romahtaisi silloin kokonaan. Mutta kenen asialla herrat Vanhanen ja Tuomioja ovat puhuessaan historiantutkimuksesta, ikään kuin se ei olisi alkanutkaan?

Pentti Virrankoski
Turun yliopiston Suomen historian professori 1963-1992
Kirjoitus on julkaistu 13.3. 2005 Turun Sanomissa.

Tyrjän taistelujen jälkiä. Kuva Kurkijoki-Säätiön kokoelmista.

Pikku purtavaa

Kirkollinen elämä Kurkijoella oli harrasta. Jopa kurkijokelainen lähetystö kävi ylemmässä portaassa nimittämässä itselleen kirkkoherrankin. Eräät papit olivat kovia hevosmiehiä niin, että pappilan talissa oli parhaimmillaan seitsemänkin hevosta.

Erään Kurkijoen kirkkoherran ansiosta pitäjään saatiin kantakirjaori nimeltään Hyvä, jonka jälkeläisiä kutsuttiin ”Hyväkkään” suvuksi koko kannaksen alueella. Kuntämä Hyvä-ori kuoli, ansaitsi se kuulutuksen aivan saarnastuolista asti, minkä jälkeen pitäjässä vallitsi hevostiemen pitäjänsuru.

Ajanpatina kuitenkin on sekoittanut kirkonmiesten (kirkkoherrat, kappalaiset, kanttorit) nimien kirjaimet keskenään. Keitä löydät, kun järjelelet kirjaimet uuteen järjestykseen?

1. Rosa Aila Kugeltov
2. Onneli Vieno Tisvon
3. Petra Nohemunna
4. Floora Gina Cultss
5. Niko Kalnu

Oikeat vastaukset seuraavassa Kurkijokelaisessa. **Viime numeron (18.3. 2005) Pikku purtavaa -palstan henkilöt olivat 1. Armas Paavilainen, 2. Uuno Varjus, 3. Juho Toiviainen, 4. Vilho Lankinen, 5. Teuvo Syvänen.**

Hymyä huuleen

Maija kuunteli äidin kanssa lintujen lauluja. Yhdessä he arvuuttelivat, mistä linnusta kulloinkin oli kysymys. Kaukaa kuului variksen ääni. ”Kuulitko, äiti”, iloitsi Maija ja jatkoi: ”Pääskysen mummo laulaa.”

Yks Mummo
....
Pikku poika toiselle:
”Mennään halliin kattoon lätkeä, niin saadaan huu-
taa rauhassa!”

Karjalan Liiton johto ja Karjalan palautus

Lehdissä, toreilla ja tu-ruilla keskustellaan kevään valinnoista ja Karjalan Liiton roolista Karjalan palautusasian hoitamisessa. Itse kuulun niin sanottuihin Liiton ”nuorin” ja olen ollut aktiivinen jäsen jo yli kymmenen vuoden ajan. Etelä-Pohjanmaalla olen keskustelut monen ”nuoren” ja Karjalassa syntyneen kans-

sa Karjalan Liiton puheenjohtajavalinnasta sekä Liiton roolista Karjalan palautusasiassa. Olemme olleet yksimielisiä siitä, että Liiton johdon ja toiminnan täytyisi olla samansuuntaisella linjalla kuin aikaisempinakin vuosina.

Karjalan Liiton tehtävänä meidän ”nuorten” mielestä on vain karjalaisen

kulttuurin vaaliminen, ei Karjalan palautuksen hoitaminen. Olen itse joutunut Venäjällä puolustelemaan Karjalan Liiton roolia ja selvittämään Liiton henkilöiden taustoja.

On muistettava, että ”iso veli” on olemassa aina vain, on turha herättää nukkuvaa ”karhua”. Itse tulen harkitsemaan, olenko enää valmis

jatkamaan vapaaehtoista toimintaa karjalaisuuden hyväksi, jos Liiton rooli keväällä muuttuu toisenlaiseksi. Mielestäni Karjalan palautuksen hoitaminen ei kuulu mil-
lekään yhdistykselle eikä yhteisölle, vaan on yksistään maan johdon tehtävä ja sielläkin maltillisesti.

Olen itse ollut jo usean vuoden ajan valmis muuttamaan vanhempieni syntymäseudulle, jos sellainen mahdollisuus joskus tulisi.. Ehdoksi olen sanonut sen, että jos joskus Karjala saa-

” Jos joskus Karjala saadaan takaisin, niin sen täytyy olla tyhjänä nykyisistä asukkaista.”

viä ja sosiaalioloistamme nauttijoita. Enkä halua omalle jälkipolvelleni antaa perinnöksi vieraiden elättämistä.

Puhutaan paljon siitä, kuinka saadaan nuoria Karjalan Liiton toimintaan. Siinä onkin pohtimista. Tiedän

senkin, miksi jotkut nuoret karttavat karjalaisuutta. Mutta tiedetään varmasti myös se, kuinka saadaan pois Liiton toiminnasta ne nuoret, jotka ovat jo mukana.

Eihän anneta kevään 2005 muuttama karjalaisuuden viitoittamaa tietä jälkipolvien juurien vaalimismatkassa. Hyvää ja menestyksellistä toimintaa karjalaisen kulttuurin hoivaamisen jatkamiseksi sukupolvelta toiselle.

Kari Rapo
Vaasa

Naiset mestareiksi pilkkikilpailussa Kuivalahdella

Kilpailijat ja huoltojoukot kokoontuivat aurinkoisessa pakkassäässä yhteispotrettiin. Voittajien ja muidenkin on helppo hymyillä.

Aurinkoisessa mutta kirpeässä pakkassäässä Kuivalahdella lauantaina 12.3. käytiin Hiitolan Pitäjäsunnan tämantalvinen pilkkimestaruusmittelö. Kaukaisimmat kilpailijat olivat saapuneet Orivedeltä ja Tampereelta asti. Neljän tunnin urakoinnin jälkeen oli 15 pilkkijän yhteistulos 57,280 kiloa kalaa. Kaikki kalat hyväksyttiin kilpailukaloiksi.

Armi Savolainen pilkki kilpailun suurimman saaliin eli yhteensä 14,610 kiloa. Hän sai vuodeksi haltuunsa Suodenniemen Säästöpankin lahjoittaman puntarin. Kilpailun suurimman kalan, joka painoi 300 grammaa, sai Sari Latva-Valkama. Hänet palkittiin kiikarilla.

Naisten tulokset:

- Armi Savolainen ... 14,610 kg
- Aila Kaljunen . 6,290 kg

- Sari Latva-Valkama 3,530 kg
- Raija Laaksonen 1,460 kg
- Ritva Sirkesalo 1,190 kg
- Aino Jantunen 0,150 kg

Miesten tulokset:

- Kauko Savolainen ... 13,920 kg
- Pertti Vihavainen 6,850 kg
- Seppo Kaljunen 3,340 kg
- Viljo Ylönen 1,710 kg
- Jouko Ijäs 1,120 kg
- Teuvo Savolainen 0,960 kg
- Pauli Salmelainen ... 0,930 kg
- Launo Salmelainen ... 0,690 kg
- Kari Kaijo 0,530 kg

Raija Laaksonen

ONKS TIETOO VASTAUKSET

- vuonna 1944
- hänellä ei ollut toista etunimeä
- yli 500 000 kappaletta
- C-vitamiinin
- Englannista
- 115 vuotta
- vuonna 1921
- 32 vuotta
- noin 24 300
- latin kieltä

MUSIIKKIVÄEN PALVELUPAIKKA LOIMAAN MUSIIKKI

Puh. 7622 950, Oikokatu 3
Avoinna: ma-pe 10-17.30 la 10-14.00

Erikoishammasteknikko

MARKO ROSENDAHL

Vastaanotto Heimolinnankatu 14 Loimaa

Ajanvaraus puh. (02) 763 1179

Haapasen Hautaustoimisto

TÄYDELLINEN HAUTAUSPALVELU
Puh. 762 2700 ja 762 2857

Heimolinnankatu 16, 32200 Loimaa

Liikeajan jälkeen Reunanen puh. 762 2700
Matkap. 0500 531 814, 050 561 0547

HAUTAKIVET

Vuodesta 1921
luotettavaa ja yksilöllistä palvelua

LOIMAAN KIVI
PUHELIN (02) 760 511

Kulttuuri- ja sotahistoriallinen matka Vienen Karjalaan, Solovetskiin, Muurmanskin ja Petsamon alueelle sekä Suomen Lappiin 25.7.-31.7.

Ajoreitti: Turku, Loimaa, Tampere, Jyväskylä. Matkalla tutustutaan mm. Solovetskin luostarisaareen (Vankileirien saaristo). Puolihoito Venäjän puolella. Matkan hinta 525 euroa. Matka tehdään Putus Oy:n ilmastoidulla bussilla.

Putus Oy
Liikenneyhtiö

Tiedustelut
Hannu Putukselta 0400 226285.
Puh. (02) 4861 415
e-mail: myynti@matkaputus.inet.fi

LOIMAAN VIIALAN KONDITORIA-KAHVIO

Kauppalankatu 2, puh. 763 2001
Avoinna: Ma - pe 8.30-17

KukkaBox

Puh. 762 2669

Vastapäätä Loimaan Aluesairaala

LAATUA EDULLISUUTTA AMMATILAISelta

- Kellohuoltopalvelu
- Käsikaiverrukset
- Konekaiverrukset
- Korukorjaus/ kivi-istutustyöt
- Sormuksien valmistus
- Ja nyt myös lasikaiverrus

KAIKKI PAIKAN PÄÄLTÄ

KELLOLIIKE

Juhani Lankinen Ky

Kauppalankatu 2, Loimaa

Puh. (02) 763 2760

(Kaupungintaloa vastapäätä)

Asianajajia

ASIANAJAJA on asianajajaluetteloon hyväksytty lakimies, jolla on säädetty kokemus ja taito. Asianajajan toimintaa valvovat Asianajajaliitto ja oikeuskansleri. Asianajotoimistot hoitavat myös maksuttomia oikeudenkäyntejä ja oikeusturva-asioita.

Asianajotoimisto HEIKKI RANTANEN

Varatuomari
Julkinen kaupanvahvistaja

Kauppalankatu 9-11 B, Loimaa
p. (02) 762 2888, fax 762 2313
heikki.rantanen@kolumbus.fi

Asianajotoimisto JARI HEIKMAN OY

Asianajaja,

varatuomari Jari Heikman

varatuomari Kaarina Nylamo

oik.yo Tiina Tähtinen

Turuntie 8-14, II krs. Loimaa,
puh. (02) 762 4400, fax 763 1301
jari.heikman@aatsto.inet.fi
www.heikman.com

Tilaa nyt

itsellesi – tai ystävällesi lahja, joka muistetaan!

Palauta allaoleva kuponki kirjjekuoressa osoitteella:

Kurkijokelainen

Vesikoskenkatu 13 As 21, 32200 Loimaa

Tilaan Kurkijokelaisen

- ☐ Itselleni ☐ Lahjaksi
- ☐ Olen kestotilaaja ja tilaan lehden jälkipolville 1. vuodeksi tarjoushintaan 30 euroa
- ☐ Osoitteenmuutos ☐ Peruutus

Lehden saaja (tai vanha osoite):

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Lahjatilauksen maksaja (tai uusi osoite):

Nimi: _____

Lähiosoite: _____

Postinro ja -toimip.: _____

Päiväys ja allekirjoitus: _____

Tarjoukset voimassa: perjantai – lauantai 1.-2.4.2005

EHDOTONTA EDULLISUUTTA JA LAATUA

Atria Naudan paistijauheliha
400 g (4,98 kg)

1,99
rasia

KULTA MOKKA KAHVI
500 g

159
pkt
1/talous

Pepsit 2 x 2-pack
4 x 1,5 l (0,57 l)
Sisältö 3,40 Pantit 1,60
2 erää/talous

599
2 x 2-pack

SPAR Peruna-sipulisekoitus
500 g (1,58 kg)

079
ps

Riitan Herkun Metripizzat
700-750 g (7,13-8,85 kg)

499
kpl

SPAR LOIMAA
Kauppias Sami Toivonen
puh. (02) 763 6850
ma - pe 7-21, la 7-18

Ruokakauppa Sinun makuusi

Suomalainen naudan suikalepaisti

690
kg

Suomalainen luuton porsaanpaisti

590
kg

Karhu III-olut 12-pack
7,75+1,20 (1,96 l)

895

Hollannin uuden sadon TOMAATTI

390
kg

LOIMAA

Alko 762 2062 **nonstop parturi** 040-765 7028 **Naisellista muotia -loimatar-** 762 2848

Kahvila 762 4432 **LOP-Kultapiste** 763 2150 **Olgatar** 762 1413 **Ritvan ja Olin Eines-keittiö** 76368520

SPAR